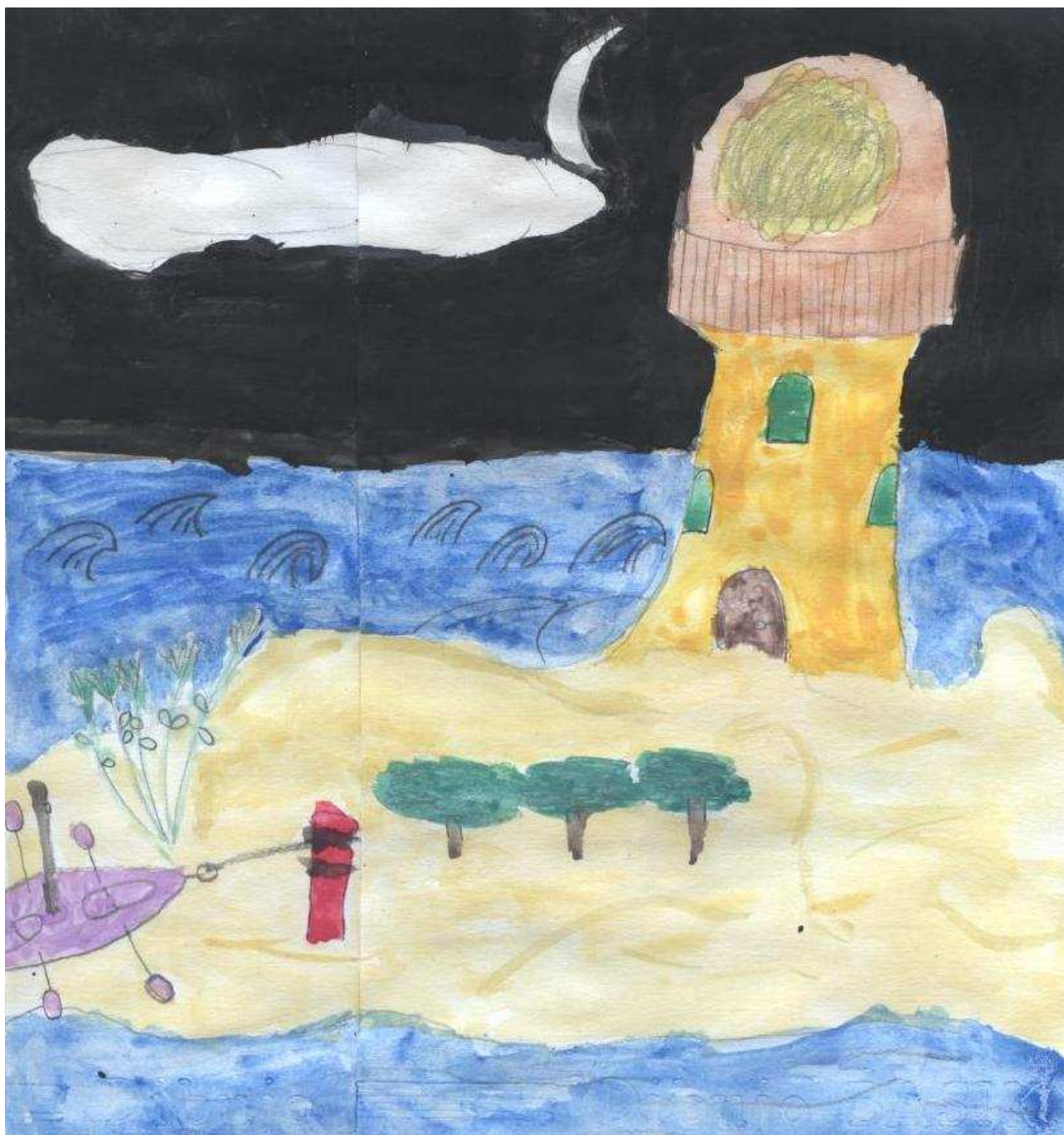

La Júlia i el far

Aquesta història va passar l'any 1910, a un lloc anomenat La Banya, en el parc natural del Delta de l'Ebre. Banya perquè té aquesta forma. És una llengua de sorra de més de 4 km que entra al mar i la punta es fa més ampla.

La Júlia tenia llavors 9 anys, i era la filla de l'Esteve, el farer de la Banya i de la Dolors. Tenia 2 germanetes, la Josefa de 4 anys (tothom li deia Pita) i la Rosa Maria, que havia nascut en el mateix far feia dos anys.

Tots vivien dins el far: s'hi pujava per una escala i a la primera planta hi havia les 2 cambres de dormir, una cuina-menjador i una saleta on hi havia els estris del far i un escriptori amb el silló de l'Esteve. Del centre del pis arrencava una escaleta més petita i empinada que portava fins a dalt la torre. Allà hi havia un llum gegant, envoltat de vidre, que quan es feia fosc, l'Esteve engegava. La llum es veia des de quilòmetres de distància i servia per a que els barcos s'orientessin i no quedessin atrapats en les sorres del delta del riu.

La Júlia era la nena més feliç del món perquè vivia en un far, envoltada del mar i de dunes de sorra. Hi havia milers d'aus curioses i simpatiquíssimes, que li feien companyia quan s'estava a dalt la torre. Li agradava la feina de la torre: ajudava al seu pare a netejar el vidre del llum, revisaven junts les instruccions per al manteniment d'aquell edifici tan especial, feien càlculs ...

Quan s'apropava un temporal, la Júlia era un llampec tancant portes i finestrons. No calia que l'Esteve l'avisés d'una tempesta: ella notava el canvi de la pressió atmosfèrica en la seva pell. Quan arribés el moment, havia de quedar tot ben assegurat contra l'entrada de les enormes i fredes onades de la mar. Quan la mar estava furiosa, no es podia sortir del far: la torre era una illa enmig d'onades de 5 metres. Quan arribava la calma, el paisatge havia canviat: les dunes estaven vives, s'havien mogut o havien variat la

seva forma.

Cada matí i des d'allà dalt, la nena pintava les dunes que el temporal havia canviat: la que tenia forma de cavall ara era un tigre. I quan arribava la nit, somiava amb la mar i amb les figures d'animalons. També era bonic contemplar les barquetes que s'apropaven, i de vegades podia reconèixer el pescador que les guiava.

A dalt, li feia companyia una au molt sàvia que se la mirava mentre ella llegia, dibuixava o somiava. Era un Bernat pescaire diferent dels altres i que era feliç com ella, observant la mar, les barques, les dunes, ah! I pescant de tant en tant un peixot gran de dos pams!

La Dolors era mestra abans de casar-se amb aquell pèl-roig tan alt i tan bon home. El far, però, estava a 1 hora en mula del poble més proper, Sant Jaume de l'Enveja. Com que ni la Dolors podia donar classes a Sant Jaume ni les nenes anar a l'escola, la Dolors n'era la mestra.

A la Júlia li agradava llegir sobre els costums dels animals i fer càlculs amb el seu pare. Dibuíxava els paisatges i les aus. Però sobretot, ella volia ser farera com el pare.

1 On és la Rosa Maria?

Un matí de primavera, les nenes estaven jugant a la sorra amb les algues i les petxines que dipositava la mar, quan de sobte la Júlia es va adonar que faltava la petita.

–Rosa Maria!

–Rosa Maria! -cridaven.

Però no va aparèixer darrera de les dunes més properes. Així es van anar allunyant poc a poc de la platgeta, i tampoc no va sortir. Van mirar cap a l'aigua i res. Semblava que se l'hagués empassat

La Júlia i el far. Coautores: Gemma Pujol-Busquets i Júlia Amador Pujol-Busquets (9 anys)

la platja.

Van veure una vintena de martinets esvalotats i quan les germanes s'hi van apropar, van volar ràpidament. A la sorra però, hi havia el primer senyal de la Rosa Maria: el llacet blau del vestit de diumenge.

Van començar a cridar més fort.

– Rosa Maria! Rosa Maria!

Després d'avançar una estona cap a l'interior sense trobar-la, la Júlia va decidir de tornar a la platgeta i enviar a la Pita a buscar la mare.

No va fer falta, la Rosa Maria estava allà, al costat de la torre, com si res no hagués passat. El Bernat pescaire l'havia guiat fins allà. Aquell animaló era tant intel·ligent com la Júlia havia imaginat.

Quan la van veure se li van tirar al damunt, se la van menjar a petons. Al capdavant, tot va quedar en un ensurt.

2 La Júlia i el dofí

Una tarda d'agost, després de la migdiada, la Júlia es va despertar suada, amb la roba enganxada al cos.

– Quina calor!

La família encara descansava. Va pujar a dalt la torre per veure si la brisa li refrescava una mica. Però el sol cremava massa, també allà. A més, la llum era tan forta que l'encegava, els raigs del sol es reflectien a la mar com un mirall i l'enlluernaven. Quan ja es disposava a baixar i fer un bon bany a la platja, va veure que alguna cosa es movia a l'aigua. Va pensar que era un efecte del sol i l'aigua. S'hi va fixar millor, es va protegir la front amb les mans i ... sí, era un animal llarg que nedava i que de tant en tant sortia a la superfície. Estava a pocs metres de la vora de l'aigua.

La Júlia va volar cap a la platja, havia d'apropar-se i averiguar què era allò. Però els pares dormien, així que no faria cap imprudència.

Era una criatura platejada, brillava tant com el penjoll de la mare. Quan va estar just al davant, a 2 o 3 metres seu, l'animaló va començar a emetre uns sons molt aguts i a moure el morro. La Júlia va entendre que aquell era un senyal de socors que li enviava aquell dofí. Sí, era un dofí tan llarg com ella i li passava alguna cosa terrible.

- No t'entenc dofínet, on és la teva mare? Què fas aquí tot sol? - Però l'animaló encara cridava més, sense parar.

La Júlia el va intentar tranquilitzar i li va explicar que tornaria amb la seva mare, que ella sabia com ajudar-lo. A més, la Júlia no podia ficar-se a l'aigua sense la presència del pare o mare, ja que aquelles aigües tenien corrents molt fortes i podien ser perilloses.

Als pocs minuts la nena va tornar amb la Dolors. La mare va entrar a l'aigua i es va confirmar el que semblava: el dofí tenia un tros de xarxa de pescadors lligat entre el tronc i la cúa. Devia fer dies que hi estava perquè tenia sècs ben marcats al cos.

La Dolors va intentar de treure-li però era massa difícil perquè el dofí no parava quiet. A més, li feia por de fer-li més mal. I si encara li embolicava més, la xarxa?

- Corre Júlia, ves a buscar el pare i agafeu la daga de la torre.

El pare va ser allà abans que ningú no l'avisés. Es va despertar amb les veus de la platja.

- Té pare, la daga.

I mentre el pare tallava acuradament cada tros de xarxa, la mare mantenia el dofínet el més quiet possible.

Quan per fi es va trobar lliure d'aquella malla que l'ofegava, el dofí va deixar de cridar i per uns moments va nedar fins a perdre'l de vista. Al cap d'uns minuts va tornar emetent un altre tipus de so, més llarg, era d'agraïment.

- Mira Júlia, el dofí t'ha vingut a donar les gràcies -va dir la mare orgullosa de la filla.

Però el dofí no estava sol, havia tornat en companyia de la seva família. La Pita va contar fins a 6 dofins més, però el cert és que es movien tant, que potser havia comptat algun dofí dos cops.

Fins i tot la petitona de la casa es va llençar a l'aigua, no gaire profunda, d'aquella platja. Al principi només es deixava acaronar el dofí. A l'estona, però, tots els dofins estaven enmig de la família: va ser el bany més bonic i entranyable que pugueu imaginar.

Tenien una pell suau i eren joganers, però el millor era que malgrat la seva llargada, eren animals d'allò més delicats: ni cops de cúa, ni moviments bruscos.

La família del farer de la Banya no oblidaria mai aquella tarda d'agost.

3 Tempesta al far

Van passar dos anys i les nenes van créixer. Sobretot la Júlia, que ja era ja tan alta com la mare i tan forta com el pare, amb onze anys.

Una nit de tardor, la nena es va despertar per un cop sec al finestró de la seva cambra. S'havia aixecat un temporal de pluja i vent furiós, que els Sauné recordarien sempre.

La Júlia es va disposar a tancar i assegurar els altres porticons. La porta estava ben tancada. Malgrat l'enrenou, ni la Pita ni la Rosa

La Júlia i el far. Coautores: Gemma Pujol-Busquets i Júlia Amador Pujol-Busquets (9 anys)

Maria es van despertar.

L'Esteve va baixar de dalt la torre ben xop i trasbalsat.

Mentre la nena posava la barra a l'última de les finestres, va sentir la veu de la mare com no l'havia notat mai: era un to greu, semblava enfadada.

- No pots sortir ara, és la pitjor tempesta que he vist mai. -Deia la Dolors. - No ets un capità de vaixell, Esteve, ets el farer! Qui diu que hagi de salvar nàufrags? No vagis, t'ho prego! Anar sol és un suïcida!
- El teu pare ha vist com xocava una barca i s'enfonsava. Semblava la d'en Ramon el llarg. - Va explicar-li la Dolors a la Júlia.
- Només sé que hi he d'anar, dona. Jo conec bé aquest racó de la Banya, sense mi estan perduts. Confia en mi! - deia l'Esteve.

Sense donar-los temps a reaccionar, la Júlia va cridar:

- Mare! Jo acompanyaré al pare!! Soc tan forta com ell i nedo millor.

Ho va dir tan segura i era tan tossuda, la noia, que els va convèncer a tots dos.

Es va posar l'impermeable sobre el camisoló i es va calçar les botes d'aigua de la mare. No hi havia més temps.

Van anar cap al bot amb les cordes. Van fer un nus a la cintura i a l'altre extrem, un nus al màstil de la "Benaventurada". Si queien a l'aigua, la corda els mantindria a prop.

La Dolors estava resant a la Verge de la Cinta i les nenes dormien quan la Júlia, a tocar de la barca d'en Ramon, va caure a l'aigua per un cop molt fort de vent que va fer trontollar el bot.

El temps es va parar allà sota: per primer cop, la Júlia va obrir els ulls a l'aigua, i no li van picar. Es filtrava la llum de les llanternes

d'oli de la barqueta. No va sentir por. A dins no hi havia sorolls, ni de vent ni de trons.

Quan els ulls se li van acostumar a aquella llum diferent, va poder distingir un tros de roba onejant molt a prop d'ella. Amb totes les seves forces va nedar contra corrent cap a aquella peça que es movia al ritme de l'aigua, a uns metres de distància. Quan per fi la va estirar, darrera de la peça li va aparèixer el cos d'un nàufrag. El va reconèixer al moment: era en Ramon de cal llarg i estava sense coneixement.

Però quan va intentar d'agafar-lo, la peça de roba es va desprendre del cos d'aquell pescador i es va començar a enfonsar ràpidament. La Júlia va bracejar una mica més, però alguna cosa la va aturar: la corda no donava més de si.

– És clar, si estic lligada! -va pensar la noia.

Ara notava que li faltava l'aire. Gairebé vençuda, va sortir a la superfície a respirar.

Va prendre aire i sense ni comprovar si a la barca hi havia el pare, se'n va tornar cap a baix. Només havia nedit uns segons quan va veure, primer borrosament, i després amb claredat, que el cos d'en Ramon pujava de la profunditat amb molta rapidesa: era el dofinet, que l'empenyia cap a fora.

Llavors tot va passar molt ràpidament. Sense saber ni com, la Júlia es va trobar pujant a la "Benaventurada", enlairada pel farer. L'Esteve havia ajudat al segon nàufrag, que només havia empassat uns glops d'aigua. Era el seu ajudant.

Però, on era el dofí? Es preguntava la noia.

Ella intentava explicar-li a l'Esteve el que havia passat. Però sense donar-li l'oportunitat d'agrair-li a l'animaló aquella gesta, es van

trobar a la platja baixant els nàufrags.

Els van pujar a la torre, els van treure les robes i la Dolors els va oferir uns plats de sopa bullent que els va tornar la calor al cos.

La Dolors, que era una dona profundament piadosa, es va passar resant la resta de la nit, agraïnt-li a la Verge de la Cinta el retorn sa i estalvi dels seus i dels pescadors.

Quant a la Júlia i al dofí, es van fer amics inseparables. Quan l'animaló arribava a la platja, el dofí l'avisava amb els seus crits, i llavors la Júlia baixava a nedar amb ell. Quan feia massa fred, ella s'estava a la sorra llegint o dibuixant, i així es feien companyia.

4 La farera de la Banya

Uns anys després i per tal que la Júlia estudiés per a ser farera, la família es va traslladar temporalment a Tarragona. Allà podria acabar els estudis que des de la Banya havia començat, amb l'ajuda de la seva mare mestra.

L'Esteve va ser el farer del port de Tarragona durant tres anys, fins que la noia va obtenir el títol. Durant aquell temps van trobar a faltar la Banya, però les tres germanes van fer molts amics i amigues en aquella ciutat. La mare va tornar a fer de mestra, ara que les nenes ja no eren petites i que tenia l'escola tan a prop.

I sabeu què? Van tornar al far de la Banya fins que l'Esteve es va jubilar i la Júlia li va prendre el relleu.

Si un dia aneu de visita al far que es troba al port de Tarragona, pugeu al primer pis i fixeu-vos bé en una fotografia del far presa l'any 1920. És la Júlia en el far de la Banya, abans que aquest far tan singular fos traslladat a Tarragona.

La Júlia i el far. Coautores: Gemma Pujol-Busquets i Júlia Amador Pujol-Busquets (9 anys)

